Ч. 281 Неділя 18 (30) грудня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

(1-ше Засїдане з дня 28. грудня 1894.)

По торжественних богослуженях о 10 год. рано в архікатедральній церкві сьв. Юра а о 11 год. в латиньскій катедрі, зібрали ся вчера в полудне посли в сали соймовій числом 90. На лаві правительственній засїли в ґалевих мундурах: Є. Експ. п. Намістник ґр. Казимир Бадені, ц. к. радник Двору ґр. Володимир Лось яко комісар правительственний і комісар повітовий Антін Райнер.

О 12 год. 30 мінут заняв президияльне місце Є. Експ. кн. Маршалок Евстахій Санґушко і повідомив Палату, що Найвисшим патентом з дня 16 грудня с. р. скликав Найясн. Пан Сойм краєвий на сей день, а відтак відкривши засїдане покликав на провізоричних секретарів послів: Барвіньского, Пашковского, Ів. Слонецкого і Федоровича, а на провізоричних квесторів послів: Антоневича, Коритовского, Стан. Стадницкого і Еміля Торосевича. Опісля промовив кн. Маршалок як слїдує:

Висока палато! Минувший рік був для історії Галичини замітний як під взглядом економічним так і політичним. Вистава краєва, котру можна назвати дїлом удалим, сконстатувала поступи краю на всїх полях, представила нас сьвітови яко край, що хоче і уміє трудити ся, яко суспільність дбалу о свій розвиток, запопадливу для своєї теперішности, обережну для своєї будучности.

Станула Галичина яко край господарний, здібний до правдивого поступу супротив инших провінций монархії, піднесло ся безперечно єї значінє в родинї народів австрийских. Ми найшли в нїй прихильних нам і вибачних знатоків та судиїв, котрі зичливо приплеснули нашій праци, а природно, що становиско наше в монархії було впаслїдок того загально нам удїленого признаня піднесене і скріплене також під взглядом політичним.

Звеличав нашу виставу, принявши протекторат над нею і приїхавши для єї звидженя, Найяснїйший Пан, наймилостивійше нам пануючий Цїсар і Король Франц Йосиф. Край, перенятий вдячностию, бачить в тім новий доказ Єго батьківского серця для нас, котрого вже стілько доказів ми зазнали, а память Єго гостини полишить ся записана в серцях наших на завсїгди.

Отвирав нашу виставу з порученя Найяснїйшого протектора Найдостойнїйший Брат Цїсарский Архікнязь Кароль Людвик і зволив повторити свої відвідини в товаристві своєї Найдостойнїйшої Жени, хотячи тим способом дати нам доказ своєї від давна випробованої ласкавости і прихильности для краю. Зволили також і инші Члени наймилостивійше пануючого нам Дому Цїсарского звидїти нашу виставу, полишаючи по собі нестерту згадку своєї для нас прихильности.

На иншім місци я мав вже нагоду висказати в імени краю признане і вдячність за поведене Вис. Правительства в справі нашої вистави. Уважаю своїм обовязком повторити з сего тут місця сей висказ признаня. Правительство дало нам непохитні докази своєї прихильности для краю не лиш відвідинами радників корони, котрі громадно звидїли виставу в окруженю Найясн. Пана і підпомогою всякого рода, котра в високім степени причинила ся до успіху і звеличеня нашої вистави. Я мав також нагоду на иншім місци ствердити, що Правительство краєве доказало, що складає ся з людий, котрі до найлїпших синів того краю належать.

(Слїдуючий уступ виголосив п. Маршалок по польски і по руски):

Маю в Бозї надію, що вистава та не лиш причинить ся до економічного і морального розвитку краю, не лиш піднесе нашу повагу на вні, але також скріпляючи спільну підставу хосенної а згідної праці усталить добрі відносини між народностями край сей заселяючими, так, що приязно а свобідно будуть они розвивати ся побіч себе на спільній земли з хісном для обох.

По сїм перейшов п. Маршалок до предложень Видїлу краєвого і сказав між иншим, що Видїл краєвий предложив Соймови з поля законодавства краєвого лиш закон будівничий для громад сїльских і місточок та повелю закона о репрезентациї повітовій, маючу цїль удоцїльнити відносини урядників повітових та відповідаючу гадцї порушеній вже кілька разів в тій Високій Палатї інїциятивою посольскою.

Промову свою закінчив п. Маршалок трикратним окликом в честь Є. Вел. Цїсаря, котрий присутні з одушевленем повторили.

Опісля промовив Є. Експ. п. Намістник ґр. Казимир Бадені як слїдує:

Висока Палато! Витаю Вас, Панове, именем правительства. За кілька днїв буду мати честь предложити проект до двох законів шкільних яко предложеня правительства. Перший з них уложила і ухвалила краєва Рада шкільна на основі порученя Вис. Палати з дня 15. лютого с. р. Проект сей відносить ся до справи засновуваня і устроюваня шкіл народних і видїлових та посїщуваня школи. Другий

---

17)

З КРАЮ ФАРАОНІВ.

Культурно-етноґрафічні образки з нинїшного і стародавного Єгипту.

(Після: Г. Бруґша, Ґ. Рольфса, Т. Наймана і др.)

V.

Що розповідають нам піраміди і мастаби? — Піраміда Аменемгата III. коло Гавари. — Скарб Усертесена в цегольній піраміді коло Дахшур. — Місто померших коло Теб. — Мумії і портрети мумійні. — Папірус, гієроґліфи і письмо народне. — Що нам розповідають єгипетскі папіруси?

(Дальше.)

В згаданій повисше скрини, подібній до каплички, знайшла ся пречудної роботи статуа короля зроблена з гебанового дерева, украшена місцями плитками золота. Висота сеї статуї була 1 метер і 20 центиметрів. Скриня була наповнена вирізбленими з дерева всїлякими стравами, котрі мали заступати правдиві страви а котрими мала живити ся в могилї тїнь короля або єго „Ка“. Крім того знаходили ся тут королївскі булави, котрих уживано підчас команди у войску або при закладинах публичних будинків, черепи з всїляких ваз та канопів а наконець знайшли ся алябастрові плити з написями. Морґан списав всї ті предмети, а відтак взяв ся до другої скринї в долїшній комірчинї. Ся скриня мала гебанове віко, на котрім сьвітила ся золота напись, з котрої виходило, що в скрини знаходить ся мумія короля, о котрім доси нїхто ще не знав, короля Фу-аб-ра, сина сонця Гор.

Мимо того що й тут вже заглядали колись злодїї, була королївска мумія майже ненарушена; она спочивала в грубій верстві асфальту. Голова мумії була вкрита золотою маскою, що засланяла лице, а в тім місци де очи, знаходились в масцї зроблені очи з кришталу в бронзовій оправі. Тлїнні останки колишнього фараона украшали ще золотий нагрудник, позолочувані спинки безпечности (т. зв. фібуля, т. є. спинка, котра, коли нею спіпить ся одїж, закладає ся в ложе, що забезпечує єї від отвореня ся). Крім того знайдено ще кілька шнурків позолочуваних пацьорок, пацьорки з карнеолю і т. д. Але найцїкавійше то, що тут знайшов ся і молот, котрого уживали очевидно злодїї.

З цїлої роботи сеї мумії і знайдених в нїй дорогоцїнностий видко було, що то був король, котрий панував яких 5000 лїт тому назад, а про котрого доси не дійшла була до нас чутка. Яма, котрою входило ся до гробу сего короля, була на вскідним кінци тих ям гробових, в котрих Морґан знайшов опісля ще дванайцять.

На три метри від попередної ями на захід, відкопано другу, де робітники знайшли насамперед деревляну підпору під голову і деревляну лодочку. В глубині 8 метрів показались двері до довгої на 2 метри високої ґалериї. Тут показало ся, що склеплїнє єї западає ся і треба було дуже осторожним бути та о скілько можна все направити, тим більше, що день перед тим засипалась була яма від гробу короля Фу-аб-ра. Мимо того пішов Морґан дальше і знайшов великі замуровані двері. Прикликані робітники виймили зараз зручно один камінь і Морґан влїз тою дїрою до середини та переконав ся, що то була ще зовсїм ненарушена гробниця. Она була мала і виложена цїла білим вапняком; стеля в нїй була остро-каблуковата. Предмети, які тут знайшли ся, лежали ще на тім самім місци, де їх поставлено 5.000 лїт тому назад.

Вздовж лївої стїни гробницї уставили були переживші покійника чи покійницю люди 9 збанків з пороватої глини з водою з Нїлю і три великі миски з маленькими мисочками повними всїляких дарунків для померщого. Коло того лежали позавивані в полотно уда, ребра і голова зарізаного на жертву богам вола, а під самою скринею, довгою на два метри лежала підкинена гуска. Коли-б мерлець отворив скриню, то знайшов би в нїй всего, що єму придалось би на тім сьвітї: свою булаву, кусень ґраніту обтесаного стїжковато, заложеного в кусень слабо вигнутого дерева, нові

проєкт зміняє постанови закона з 25. червня 1873 о радах шкільних місцевих і окружних. Вправдї Вис. Сойм ухвалив в тім напрямі закон, але годї его було предложити до санкциї задля деяких неформальностий і неясностий, длятого кр. Рада шкільна докладно сформулувала і доповнила поправками тї постанови. Кр. Рада шкільна думає, що при помочи пропонованих змін зробить ся великий крок наперед на поли шкільництва. — Предкладаю, як що року, справозданє Ради шкільної о станї шкіл середних і народних в минувшім роцї шкільнім. Фреквенция в середних школах зросла сего року, так, що при ново отворених школах треба було отворити паралельки. О отвираню нових ґімназий на разї нема й бесїди задля браку сил учительских. Звільна але постепенно іде до лїпшого під взглядом будови шкіл середних: нові будують ся, а міста суть звільнювані з плаченя своїх престаций. Всї внесеня Ради шкільної находять у п. Мінїстра просьвіти увзглядненє і щиру підпору.

Дві нові семінариї учительскі будуть отворені з початком слїдуючого року шкільного в Коросні і Сокали, а збільшена френквенция в істнуючих вже семінариях, викликана з одної сторони щедростою Вис. Палати, з другої же призволенем п. Мінїстра просьвіти утвореня кляс рівнорядних на курсї приготовляючім і на перших лїтах науки, доставлять незадовго учителїв, що заповнять нинїшні люки. Введене в житє закона о коштах закладаня і удержуваня шкіл народних і о фондах шкільних займало живо кр. Раду шкільну. Треба було напруженої працї, щоби все на час приготовити, обдумати і зарядити, треба було видати наново всї орeченя орґанїзацийні, що вже й укінченэ з виїмкою громад міских, в котрих мусить насамперед настати порозуміне в Видїлом краєвим.

Через знесенє фондів шкільних окружних устануть скомплїковані рахунки запомог і задатків; треба однакож памятати, що фонд краєвий буде потребувати як доси так і на дальше оборотового капіталу, котрий повинен виносити 400.000 зр. О сумі тій треба памятати при розпоряджуваню запасами касовими. Сего року отворено ковальску школу в Сулковицях і промислу деревного в Коломиї, розширено школи в Свйонтниках, Кракові і Львові і єсть в плянї отворенє школи слюсарскої в Тернополи. Рівночасно зачала ся акция в справі заснованя у Львові академії торговельної і курсу повторительного. Всї краєві школи промислові дістають з фондів державних запомоги і стипендиї. Всїх доповняючих шкіл промислових єсть нинї 43. Для 10 фахових шкіл промислових утворено 12 сталих стипендий.

По сім перейшов п. Намістник на справу реґуляциї рік і заявив, що постарав ся о то, щоби приїхав до краю делеґат Мінїстерства і оглянув стан наших робіт реґуляцийних. По наочнім рослїдї робіт в ріжних сторонах краю уложено в порозуміню з фаховими орґанами Намістництва проґраму дальшого поступованя. Значнїйше збільшенє річної дотациї на реґуляцию тепер придалось би.

Дальше говорив п. Намістник о фондї пропинацийнім і зазначив, що стан его єсть тобрий, згадав опісля о виставі краєвій, а наконець сказав: Будучій палатї прийде ся може заняти ся поважно і рішучо поправою нашої орґанїзациї адмінїстрацийної в долинї. Може менї прийде ся виступити перед будучу Палату з дотичним проєктом, а роблю то виключно зависимим від можности відповідного залагодженя коштів, що повинно наступити по переведеню реформи податкової. Бажаю Палатї успішного ходу в роботах і позваляю собі представити яко правительственного комісаря, радника Двору ґр. Лося.

По бесїдї п. Намістника забрав голос кн. Маршалок і присьвятив теплу згадку померших послам, а відтак на внесенє гр. Стан. Баденього ухвалено припоручити комісиї буджетовій, щоби на нинїшнім засїданю здала устно справу о провізориї буджетовій.

Опісля одобрено вибір послів: Фр. Розвадовского з більшої посїлости округа стрийского, др. Льва ґр. Пінїньского з більшої посїлости округа тернопільского, Здислава Обертиньского з більшої посїлости округа жовківского, Казимира Біляньского з громад сїльских округа староміского і Тадея Федоровича з громад сїльских округа збараского. Пос. Федорович зложив приреченє посольске по руски.

З порядку дневного передано комісиям: справозданя Видїлу краєвого: з проєктом закона будівничого для сїл і місточок, в предметї провізориї буджетової і прелїмінаря буджетового на 1895 р. та просьби репрезентациї міста Перемишля о увільненє від додатків краєвих і громадских тих будинків, що будуть вибудовані на місци 42 домів, призначених на збуренє задля реґуляциї міста. Наконець удїлено кілька концесий на побиранє мита і ухвалено вибрати комісиї.

При кінци засїданя відчитано внесенє пос. Барвіньского в справі ухваленя резолюциї, щоби правительство відлучило рускі паралельки ґімназияльні від істнуючої ґімназиї в Перемишли та отворило з них самостійну ґімназию. Внесенє підписали всї рускі посли і ґр. Стан. Баденї та ґр. Стан. Тарновский.

Перегляд політичний.

З Будапешту доносять, що криза кабінетова буде залагоджена аж по новім роцї і що нове мінїстерство вийде з лїберальної партиї. Є. Вел. Цїсар завізвав був до себе патриарха Бранковича, митрополита Романа, послів Кольомана Тїшу, Селя, Підманїцкого, Фача і ґр. Ферд. Зічого та бана Хорватиї Гедерварого. Ходить чутка, що часть з них заявилась оногди за тим, щоби новий кабінет вийшов з партиї лїберальної, а часть бажає, щоби всї партиї сполучили ся. Апонїй єсть тої гадки, щоби нове мінїстерство було зложене з людий не належачих до парляменту.

Розійшлась чутка, що куратор варшавского округа наукового, звістний Апухтин, подав ся до димисиї і мав сказати, що він не має вже тепер що робити в Варшаві. Кажуть також, що новий ґенерал-ґубернатор, ґр. Шуванов, поставив перед своїм именованем на се становище межи иншими і то условє, щоби ґен. Брок, начальник жандармериї в Царстві Польскім стояв під его властию. Доси був ґен. Брок зовсїм независимий від ґен.-ґубернатора і становив окрему власть, котра могла навіть контролювати дїяльність ґен. Гурка. Гурко виїхав з Варшави дня 26 с. м. за границю.

Новинки.

Львів дня 29 грудня.

— **Именованя і перенесеня.** Вибір властителя дібр в Бібрцї, Генрика Чайковского, на заступника презеса Ради пов. в Бібрцї потвердив Є. В. Цїсар. — Концепістом скарбовим именований Петро Зіс. Асистент почт Станислав Савицкий перенесений з Підволочиск до Тлустого.

— **Стипендиї.** З початком 1894 5 шкільного року вийшло до краєвого видїлу 1500 подань о стипендиї. Кандидатів було загалом 1250, бо деякі внесли по кілька а навіть по кільканацять подань. Роздано загалом 97 стипендий, (минувшими роками роздавано 150). Се зменшенє числа стипендий поясняє ся тим, що в наслїдок конверсиї 4½% паперів на 4% зменшили ся доходи деяких фундаций, так що стіпендиї мусїли бути звинені і длятого при сегорічнім роздаваню стипендий мусїли бути деякі наукові заведеня поминені, в инших же увзглядено менше як

стріли з потрійними перилами з топеньких дощинок, дві палиці по серединї грубі, що служили до церемонїї при закладинах угольного каменя під будинки, кривулька (палиця загнена в горі) і дуже простеньке зеркальце в срібній окові з сино помальованою ручкою. Особа, для котрої то все мало служити, була вже мертва, то й всї предмети, призначені для неї, мусїли бути мертві, длятого тї, що єї пережили, порозрізували тї предмети на кілька куснів, або побили їх. В глубинї тої комнатки стояла ще й друга скриня, а в нїй було девять алябастрових ваз з дуже старанно виробленими на них написями гієроґліфічним письмом. Скриня та була замкнена і запечатана великою печаткою, котру приложив високий урядник королївский, котрий мав титул: „Знакомий короля“.

Морґан казав цїлу ту комнату відрисувати і означити точно, де який предмет лежав, а відтак взяв ся до камінних плит в помості, де ще було видко слїди пальців мулярів, котрі споювали плити ґіпсом. Підоймлено кілька величезних плит і показала ся велика домовина з дерева акациї, украшена по боках широкими золотими бляхами, на котрих видїли ся написи. Аж з тих написий показало ся, хто тут спочивав в сїй могилї; не аби яка особа спала тут сном вічним, положившись до него кілька тисячів лїт тому назад: була то „донька короля Нуб-готей Та-квуті“.

Можна було сподївати ся, що в домовинї такої достойницї знайдуть ся і цїнні річи. Та й дїйстно так стало ся. Нуб-готеп, котрої ґрішне тїло знищив був вже зовсїм асфальт, зложили до гробу з найкрасшими єї дорогоцїнностями. На голову дали їй срібний диядем, а на шию цїнний нашийник із золотих пацьорок та з карнеолю. Нашийник той спинав ся двома кригульцевими головами натуральної величини. За поясом мала она красний малий штилет. На руках і ногах мала она шнурки пацьорків з золота, карнеолю і єгипетского смараґду. На єї чолї сьвітила ся королївска відзнака: золота голова сокола і голова змиї виложена дрібненькими смараґдами і карнеолями. Коло неї лежала воєнна булава, що кінчила ся великою, алябастровою кулею, та всїлякі відзнаки; по правім боцї було коло неї закривленє берло, по лївім „нагайка“. Тота нагайка, з котрою в руках знаходять ся представлені боги і королї на єгипетских памятниках, була зроблена з трох шнурків малих пацьорок різаних з карнеолю або якоїсь синьої та брунатної емайлї і збігали ся в одну дуже красну золоту головку кригульця. З тої нагайки звисали три грубі зелені пацьорки довгі на 10 центиметрів. Так була прибрана й узброєна до вічного спочинку єгипетска княгиня Нуб-готеп, аж єї дня 19 цьвітня с. р. рушила з гробу рука цїкавого Европейця і перенесла єї мумію до музея в Ґізех та зложила там побіч других.

Чим пірамиди для королїв, тим були мастаби для єгипетских вельмож; їх ставлено первістно рядами коло королївских гробів. Кожда мастаба дїлила ся на три части: каплицю, комнату для статуи і властиву гробницю, де складано тїло. В каплици приношено жертву для тїни, „Ка“ помершого. Жертву складано на столї в тім місци, де нїби то був вхід до другого сьвіта. В поменших мастабах не було каплиць, лиш на стїнї були визначені нїби двері до мастаби і перед тими дверми складано жертви таки на улици. Стїни каплиції були украшені малюнками і написями. Статуа або „Ка“ стояла в вузкій а високій комірцї званій „сердаб“ і була зовсїм віддїлена від каплицї, або від неї до каплицї була мала шпарка в стїнї. Властива гробниця була під землею, до неї треба було спускати ся закопом глубоким на 3 аж 30 метрів. Тут спочивала в домовинї мумія помершого. Коли тїло зложено в гробници, замуровано вхід до неї, засипано закіп камінєм, піском та землею, налито на то води і так з того всего зробила ся одна маса, котра забила вхід до гробницї так, що вже нїяк не можна було дістати ся до неї.

В пізнїйших часах перестали вже були королї ставити собі пірамиди, лиш казали кувати собі гроби в скалах, головно коло міста Теб, на лївім боцї ріки, а вельможі єгипетскі хоронили померших або також коло Теб або таки там, де померші проживали і померли. Коло згаданого міста повстало з часом так величезне кладовище, що тут утворило ся друге місто, де спочивали мілїони мумий. Цїле місто померших було подїлене на части і кожда родина мала тут своє місце. Тут мешкали також

звичайно число кандидатів. З Русинів одержали стипендиї: Яр. Грушкевич студент I. року медицини у Львові з фундациї Вас. Товарницкого 200 зр., Филяр. Колесса студент III року фільософії з фундациї Сіміяновских 200 зр., Алекс. Бережницкий ученик VI. кляси руской ґімназиї у Львові з фундациї Бережницких 40 зр., Діон. Біґун, уч. VIII. кляси руской ґімназиї у Львові з фундациї Гловиньского 157 зр. 50 кр. та Мстислав Січиньский ученик III. кляси тоїж ґімназиї з фундациї Пукальского 100 зр.; вкінци Ів. Василик ученик VI. кляси руской ґімназиї в Перемишли з фундациї Скибиньского 100 зр.

— Міліон барона Кеніґсвартера. Свого часу доносили ми, що один з синів знаного віденьского міліонера, барона Кеніґсвартера, перейшов разом з родиною на християньску віру та що через то буде мусів зложити, відповідно до завіщаня помершого барона, один міліон зр. на різні добродійні институциї. Однак міліон принадна річ, то й не диво, що вихрестови зробило ся жаль позбутись его, отже став передумувати, як би его спасти для себе. І дійстно, по нарадах з адвокатом удало ся ему найти фірточку спасеня для свого міліона. В завіщаню помершого барона стоять слова: „Коли один з моїх внуків вихрестить ся" — тоді має зложити ся згаданий міліон. Отже барон і его адвокат доказують, що внук не казав себе вихрестити, бо его охрещено просто з волї родичів і дитина не сама, але на приказ вітця змінила віру. Очевидно, що добродійні институциї, заведені в своїх надіях, виступили против бар. Кеніґсвартера з судовим позвом і тепер цїлий Відень цікавий, як буде суд задивлювати ся на забаги вихреста.

— В тюрнюрі. У маляря Кароля Думаньского у Львові пропало з комоди за 150 зр. дорогоцінностий. Підозріне впало на слугу, котру навіть увязнено. Але аґенти поліцийні звернули увагу і на сусідку Б. і зревідували еї мешкане. Стара сусідка була обурена на аґентів і дивила байдужно на ревізию. Але донька еї, панна, зовсім не була спокійна, так що аґенти постановили перешукати еї кишені. В тюрнюрі панночки найшли всї скрадені річи. Панна ся мала по Різдві вийти замуж і видко, збирала собі виправу.

— Кінчить ся рік — і кождий, кого стати на передплату ґазети, повинен післати гроші у дотичну адміністрацию або товариство. Нема, здае ся, народу в Европі, котрий би так мало читав як наш, а вже певно нема на цілім сьвіті інтеліґенциї такої байдужої до всякого руху літературного, як наша інтеліґенция. Як і прикро нам так остро засуджувати нашу інтеліґенцию, але справедливість велить се сказати. Сказано, що четверта частина нашого народу в Галичині є письменна, значить, около 700.000 Русинів вміє читати і писати. Коли-б з того числа лише 50.000 заможнїйших людий жертвувало що року 2 зр. на книжки та на ґазети, то у нас настав би далеко живійший рух видавничий, як тепер є. Тимчасом і тоґ, в нас нема. Всї дбають тілько про грішне тіло а про душу свою і розум не дбають. Дурним родиш ся, нерозумним живеш і немудрим умираєш — такий у нас звичай. Поза своїм селом чи містом люди сьвіта не бачать, не знають, що се жите, чого від него жадати, як инші люди жиють — і коротають свій вік от, аби близше до смерти. Ми не дивуємось селянам, що не вміють звичайно думкою сягнути дальше, як по границї свого села, та дивно нам, як осьвічені люди, попавши на село або мале місто, можуть спокійно дивити ся, як то, що в школах за молоду навчили ся, помалу з їх голов щезає, а натомість нічого не брибуває, хіба досьвіди звичайного сірого, буденного житя. Нахапані з розмов та ґазет відомости без ладу складають ся в їх головах і безладно проявляють ся відтак в розмовах. Котрий же господар позволить у своїм шпихлїри помішати пшеницю з кукілем а жито з вівсом? А коли так відомости безладно мішають ся в голові, то людям байдуже.

Кождий чоловік повинен дбати о набуток для свого розуму так, як дбає о набуток для свого господарства. Повинен з всїх сил старати ся мати як найбільше відомостий і користати з всїх видавництв, які для него видають ся. Читане розумних річий — то найбільша приємність в житю щоденнім. Чомуж собі відмавляти такої приємности, коли вже не користи?... Иде новий рік, отже ми пригадуємо нашій інтеліґенциї, що еї сьвятим обовязком є підпирати видавництва такі, як: Записки наукового товариства ім. Шевченка, літературна часопись Зоря, Жите і Слово, Дзвінок, Учитель, Читальня, видавництва Просьвіти і инші. Про політичні ґазети не кажемо, бо ту воля кождому вибирати, що ему до вподоби, але згадані видавництва мають лише просьвіту на увазі і заслугують на поміч. Передовсім звертаємо увагу на „Зорю", котрої цензура не допускає до Росиї. Коли Галичани Зорею не заопікують ся, она ні звідки не буде мати материяльної помочи. Тимчасом „Зорю" всї хвалять, а мало купують, мимо того, що она призначена для родин. Коли-б передплатників мала кілька тисяч, можна би ціну еї обнизити так, що була би для всякого приступна. При зміні року кладемо на серце обовязок нашим читачам, розвідатись про „Зорю" і закутити еї. Довідуємось, що „Зоря" розписує конкурс на оповіданя. Се причинить ся певно до розбудженя руху поміж нашими письменниками, а цікавости поміж чнтачами.

— Померли: Володимир Качала, син бл. п. Стефана, властитель фабрики мінеральних вод в Київі, на удар серця, проживши около 60 літ.— Генрик Родаковский, презес товариства красних штук в Кракові, славний маляр польский.

— Рух особовий і товаровий на державних зелїзницях. За місяць падолист сего року зелїзниці державні перевезли 2,454.402 осіб; 2,218.624 тон товарів. Дохід з перевозу осіб і пакунків був 1,262.555 зр., а з перевозу товарів 5,421.143 зр., разом 6,683.698 зр., — о 138.066 зр. більше, як торік в падолисті. В часї від 1 січня до кінця падолиста с. р. з руху особового і пакункового було 19,871.877 зр. доходу, а з руху товарового 52,455.251 зр., разом 72,327.128 зр. — отже о 4,425.956 зр. більше, як в тім самім часї торік.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 29 грудня. В соймі прийшло вчера до бурливих сцен, викликаних послами Люеґером і Ґреґоріґ. Люеґер виступав против правительства і намістника докоряючи їм, що они стають по стороні лїберальної партиї.

Берно (моравске) 29 грудня. Пос. Жачек виступив против заснованя академії торговельної з нагоди цїсарского ювилея, доказуючи, що ся институция буде служити ґерманїзациї.

Петербург 29 грудня. До головної управи по дїлам печати наспіло 80 подань о позволене видаваня нових ґазет.

Нові книжки! Кобзар Т. Шевченка, критичне видане в гарній оправі з пересилкою 5 зр. **Записки** тов. ім. Шевченка, 4 томи по 1 зр. — **В. Чайченка:** Твори прозаїчні ч. I. 80 кр. ч. II 60 кр. ч. III. 80 кр.; Під хмарним небом, поезиї ч. I. 1 зр., З народного поля, поезиї ч. II. 60 кр. — **Сибір** О. Кенана ч. I. II. 1·20 зр. — **Пролісок,** збірник поезий Павла Граба ч. I. 20 кр.— **Словар** рос.-укр. ч. I. Уманця і Спілки, 2·50 зр.— Твори ч. I. Трохима **Зіньківского** 1 зр. — Лесї Українки і М. Ставиского: Книга пісень **Гайного** 80 кр.; Л. Українка: **На крилах пісень,** поезиї 60 кр. — Ол. Колеси „про Юрия **Федьковича"** 20 кр. — **Пани і люди,** повість Левенка 80 кр. Єго-ж **„Солдатский розрух"** 10 кр. Историчну бібліотеку і всї вичислені книжки можна купити в книгарни тов. ім. Шевченка у Львові, при ул. Академічній ч. 8.

— У Львові виходять ті лїтературні часописи і вістники: **Зоря,** ілюстроване письмо лїтературно-наукове, 72 аркушів друку на рік, коштує 6 зр. у Львові, ул. Академична ч. 8. — **Дзвінок,** ілюстроване письмо для науки і забави руских дїтий і молодежи; 36 аркушів друку-5 зр. у Львові ул. Чарнецкого ч. 26. — **Правда,** місячник політики, науки і письменства, около 60 арк. друку, 5 зр. у Львові ул. Академічна ч. 8. — **Житє і Слово,** вістник лїтератури історії і фолькльору; 60 аркушів друку 5, зр. у Львові, ул. Глубока ч. 7.

Надіслане.

Отверте письмо.

Високоповажаний Пане Фрайлїх!

Мушу сказати правду, що на болї з причини руптури, на котру терпів я звиш 30 літ, глядав я помочи у ріжних фахових людий, але аж коли вдав ся до Вас і ужив бандажів, стало мені лекше. Почавши їх носити я мимо свого пізного віку (маю звиш 75 літ) позбуваю ся майже зовсїм сеї руптури і приходжу до здоровля. Бог Вам се нагородить, бо я не годен. Щиро вдячний признаю Ваші бандажі користними і остаюсь на завсїгди з правдивим поважанем зичливий приятель

От. Грибович в. р.

Двинячко 27 жовтня 1894 р.

(Подає „Impressa" — Львів). 98

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

ті сьвященики, до котрих належало бальзамувати і хоронити померших, а попри них жили тут також всїлякого рода ремісники, котрі подібно як і наші предприємці робили на похоронах добрі інтереси. Хто хотів тут бути похороненим мусів собі купити місце і списати законами приписаний контракт. З тих контрактів, котрі дійшли аж до наших часів, знаємо не лиш, як називали ся поодинокі части міста померших, але навіть довідуємо ся про імена тих, що були тут похоронені.

До найважнїйшої части похорону належало бальсамоване тіла, котре мало то на цїли, щоби удержати его як найдовше і не дати ему зігнити, бо від того залежало після єгипетської віри спасение души. Стародавні Єгиптияни бальсамували тіло в той спосіб, що виймали з него внутренности а з голови мозок, а наповняли его асфальтом та пахучими материялами; до асфальту додавали ще всїлякого рода дрібні сьвятощі. Впрочім не всюди і не у всїх часах бальсамовано тіло однаково. Внутренности, серце, печінку і т. д. складано в алябастрові вази, котрих звичайно було чотири, а котрі уставляли ся коло домовини. Коли тіло було вже забальсамоване, то обвивали его раз коло разу довгими а вузкими платками так, що насамперед сповивали руки і ноги, а відтак і цїле тіло пускаючи руки звичайно по боках, рідше, складаючи їх на грудех. Платки напускано також пахучими мастями, котрі держано так само в алябастрових вазах, а иноді ставлено їх ще й помершим до гробу. Коли тіло було вже забальсамоване, складано его або до камінної домовини витесаної з одноцїлого каменя, або до домовини деревляної а ту вкладано ще до другої або й третої. Так забальсамовані тїла держали ся дуже довго, але не треба думати, щоби они вже таки зовсїм не розпадали ся; тїло на них по якімсь часї таки зовсїм розпало ся, а з тих, що були наповнені асфальтом, або спочивали в асфальтї зробила ся чорна маса, в котрій нераз знаходить ся богато всїлякиих дрібних річий. Так забальсамовані тїла називаємо муміями — словом, котре пішло мабуть від перскої назви асфальту „мумія".

Не всї мумії суть однакові. Ті, що походять з міста Теб, суть жовті і матово блискучі, а нігті у них як би закрашені; на лївій руцї есть звичайно перстінь або золотий жук. Старші мумії з міста Мемфіс суть чорні і так сухі, що дуже легко ломлять ся; груди в них виповнені по найбільшій части всїлякими дрібними річами з каменя і глини. Найстарша добре удержана мумія знаходить ся в музею в Ґізех; есть то мумія короля Меренре, котрий жив що найменше яких 3.300 літ тому назад. В сїм музею знаходять ся також мумії королїв Тутмозіса та Рамзеса, і богато дуже добре удержаних мумій египетских вельмож. В пізнїйших часах став був і простий нарід бальсамувати тїла померших, але їх не кладено вже в домовину, лиш закопувано просто в пісок.

(Дальше буде).

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Веоера.